

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK100-OMA Tantárgy neve: A nevelés pszichológiai alapjai [1] Tantárgy neve angolul: Psychological basics in Education [1]	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 30 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja betekintést nyújtani a pszichológia négy alapterületének (általános lélektan, személyiséglélektan, szociálpszichológia, fejlődéslélektan) legfontosabb alapfogalmaiba és összefüggésrendszerébe. A kurzus résztvevői átfogó képet kapnak a pszichológia történetéről, vizsgálati módszereiről, a megismerő folyamatokról (figyelem, emlékezet, érzékelés, észlelés, képzelet, gondolkodás), a motivációról, és az érzelmekről. Ezen túl nagy hangsúly kerül a fejlődésléleletek áttekintésére, és az egyes életkori sajátosságok megismerésére (testi, társas, érzelmi és kognitív jellemzők). Továbbá elsajátítják a személyiség felépítésére és működésére vonatkozó elméleti koncepciókat, illetve a szocializáció folyamatok, és a társas jelenségek összefüggéseit.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: N. KOLLÁR K. – SZABÓ É. (szerk.): <i>Pszichológia pedagógusoknak I.</i> , Osiris Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-276-280-7.	
További ajánlott irodalom: PÁSKUNÉ KISS J.: „Nekem például mihez van tehetségem?” – a pályaeorientáció és a tehetséggondozás kapcsolódási pontjai, <i>Életpálya-tanácsadás: Mindig van választás</i> , 2015, (5), (8–14).	

PÁSKUNÉ KISS J.: *A pályaorientáció pszichológiai alapjai*, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2015, ISBN: 978-963-473-845-9.

VAJDA ZS. – KÓSA É.: *Neveléslélektan*, Osiris Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 978-963-389-728-7.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.
- A végzett tanár ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetségfelfedezés és az egészségfejlesztés módszereiről.

b) képességei

- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.

c) attitűdjei

- Betartja a pedagógus pálya jogi és etikai normáit.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzései felhasználására.

d) autonómiája és felelőssége

- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Páskuné Kiss Judit, egyetemi docens, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):—

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézet

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK150-OMA Tantárgy neve: A nevelés pszichológiai alapjai [2] Tantárgy neve angolul: Psychological basics in Education [2]	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 30 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: kérdőívek, pszichológiai tesztek kitöltése	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: BTTK100-OMA A nevelés pszichológiai alapjai [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tanulással kapcsolatos pszichológiai szemléletmódok és tanulásméletek: Fejlődés- és teljesítményszemlélet. Behaviorista tanulásméletek. Kognitív tanulásméletek. A tanulás humanisztikus megközelítése. A tanulás, mint információfeldolgozás. Hatékony tanulási környezet: A tanulás motiválása. Az iskolai tanulás értékelése. A befolyásolás pszichológiai mechanizmusai. A pedagógus hatékonysága. A tanulók közötti különbségek figyelembevétele. Speciális nevelést igénylő tanulók. Az iskolai csoportok sajátosságai. Tanulási modellek. A tantermi kommunikáció. Irányítás és fegyelmezés az osztályteremben.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor tesztkérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgyatematika rögzíti.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: TÓTH L.: <i>Pszichológia a tanításban</i>, Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2000, ISBN: 963-9224-57-X. N. KOLLÁR K. et al. (szerk.): <i>Pszichológia pedagógusoknak</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2004, ISBN: 978-963-389-672-3.	
További ajánlott irodalom: DÁVID I. – BÓTA M. – PÁSKUNÉ KISS J.: <i>Tehetségkutatás</i>, Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2002.	

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb.*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett tanár ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.

b) képességei

- Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióna képes.
- Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére.
- A végzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.

c) attitűdjei

- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.

d) autonómiája és felelőssége

- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
- A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Dávid Imre, egyetemi docens, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):—

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézet

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK400-OMAL Tantárgy neve: A nevelés szociálpszichológiája Tantárgy neve angolul: Social psychology in Education	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk, strukturált gyakorlatok	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Rámutatni intézményes szocializáció szociálpszichológiai elméleti és módszertani megközelíthetőségére. Tisztázni az iskola mint szocializációs szintér funkcióit. Bemutatni az iskola mint szervezet működési sajátosságait. Rámutatni az iskolai szervezet kultúrájának összetevőire, megnyilvánulási szintjeire. A tanár-diák interakció szociálpszichológiai értelmezéséhez kereteket adni. Rámutatni a tanulók közötti, továbbá a csoportokon belüli és csoportok közötti interakciók általános jellemzőire. Megismertetni a kooperáció és a versengés szociálpszichológiájának új fejleményeit, úgymint a konstruktív versengést és az együttműködő versengést. Betekintést nyújtani a pedagógus hatékonyságát befolyásoló pszichológiai jelenségekbe	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Gyakorlati jegy.</i> A számonkérés első lépéseként a hallgatók a szorgalmi időszakban az Ajánlott témák listájáról témát választanak. A témák az alább megadott Kötelező irodalom által érintett témákból kerülnek kiválasztásra a bevezető órák, az alkalmazott vizsgálati területre való ráhangolódás után. A választott témák demonstrációja témánként 45 perc. Egy témát egy hallgató mutat be. A demonstráció kritériuma a tartalmi korrektség tartása mellett az interaktivitás, valamint a pedagógiai folyamathoz való illesztés, lehangonyzás. A félévi osztályzat szerzésének feltétele a prezentáció megtartása, valamint a felkészülésre és a prezentációra egyaránt kitérő önreflexió levél beadása. Az értékelés szempontjai: a prezentáció/demonstráció minősége (felépítés logikája, idő strukturálása, érthetőség, feladatinstruálás), tartalmi korrektség, eszköztudás, soft-skilllek, feladathoz való hozzáállás/befektetés.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	

N. KOLLÁR K. – SZABÓ É.: *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve II-III.*, Osiris Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: II: 978-963-276-281-4, III: 978-963-276-281-5.

További ajánlott irodalom:

PÁSKUNÉ KISS J. et al.: *Varázsszem – 21 játéksomag önismereti foglalkozások vezetéséhez*, Arany János Tehetséggondozó Program Intézményeinek Egyesülete, Miskolc, 2006, ISBN: 978-963-061-491-7.

FORGAS J.: *A társas érintkezés pszichológiája*, Kairosz Kiadó, Budapest, 2007, ISBN: 978-963-913-771-4.

MÉSZÁROS A. (szerk.): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségtárája*, ELTE Eötvös Kiadó Kft., Budapest, 2004, ISBN: 978-963-463-558-1.

CSÁNYI V.: *Az emberi viselkedés*, Sanoma Kiadó, Budapest, 2006, ISBN: 978-963-971-010-8.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri és érti a nevelés és tanítás összefüggéseit.

b) képességei

- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.

c) attitűdjei

- A szakképzett tanár elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Elkötelezett a nemzeti értékek és azonosságtudat iránt, nyitott a demokratikus gondolkodásra és magatartásra nevelés, valamint a környezettudatosság iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Páskuné dr. Kiss Judit, egyetemi adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézet

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK200-OMAL Tantárgy neve: A tanárjelölt személyiségfejlesztése Tantárgy neve angolul: Personal Development of Teacher's Aspirant	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: kérdőívek, pszichológiai teszt kitöltése.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgyhoz tartozó témakörök feldolgozása sajátélményű önismereti tréning keretei közt történik. Így az előre eltervezett képzési tematikát módosíthatják az aktuális csoportdinamikai történések. A kiscsoportos tréning főbb tartalmi súlypontjai a következők: bemutatkozás, együttműködés párban, csoportban, konfliktusok kezelése, az énkép, saját kommunikációs stílus megismerése és fejlesztése, a hatékony kommunikáció ismérvei. Együttműködést serkentő csapatépítő gyakorlatok, a versenyhelyzetek hatékony kezelése, asszertív konfliktus kezelés. A felsorolt témák megközelítése ún. strukturált gyakorlatok formájában és az azokhoz tartozó közös elemző/feltáró beszélgetések révén történik. A kurzus teljesítésének feltétele a tréningen való folyamatos részvétel mellett egy fejlesztő tréning összeállítása egy hipotetikus középiskolai csoport számára.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
A kurzus kiscsoportos pszichológiai tréning keretei közt kerül megszervezésre. A hallgatóknak az a feladatuk, hogy a saját élményű tréninghez hasonlóan tervezzenek meg teoretikusan egy 25 órás kiscsoportos tréningfolyamatot középiskolás hallgatók számára. Ismertessék az alkalmazandó szituációs játékokat, kiscsoportos technikákat, a várható pszichodinamikai történéseket, a foglalkozások pszichológiai ívét. Térjenek ki arra is, hogy a csoportvezetőnek milyen megkülönböztetett szerepe van csoporthelyzetben. A gyakorlati jegy alapját az így beadott tervezet minősége jelenti.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: PÁSKUNÉ KISS J. et al.: <i>Varázsszem – 21 játékcsoomag önismereti foglalkozások vezetéséhez</i> , Arany János Tehetséggondozó Program Intézményeinek Egyesülete, Miskolc, 2006, ISBN: 978-963-061-491-7. RUDAS J.: <i>Delfi örökösei</i> , Gondolat – Kairosz, Budapest – Szentendre, 1997 (cop. 1990), ISBN: 963-85724-8-5.	

BAGDY E. – TELKES J.: *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1988, ISBN: 963-18-1262-6.

További ajánlott irodalom:

DÁVID I.: *Jó szóval oktasd! Módszertani kézikönyv oktatóknak*, Magyar Génius Program, Budapest, 2011.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.

b) képességei

- A végzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

c) attitűdje

- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes minden esetben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Dávid Imre, egyetemi docens, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):—

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézet

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK430-OMAL Tantárgy neve: A tanulói személyiség megismerése Tantárgy neve angolul: Personality of the Student	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: esettanulmányok, témakidolgozások	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75% (kredit %)	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tanulói megismerés alapelvei, és megismerésének szinterei. A tanulói személyiség megismerésének módszerei: megfigyelés, kérdőíves módszerek, interjú, dokumentumelemzés. A gyermekrajz- és füzetelemzés. Empátia labor az interjúhelyzet gyakorlására. A személyiség kognitív összetevőinek megismerése: intelligencia és képességek. Tanulási stílusok, tanulási orientáció, tanulási stratégiák. A személyiség további kognitív összetevőinek megismerése: a figyelem, az emlékezet, a kreativitás vizsgálata és szerepük a tanulói teljesítményben. A személyiség non-kognitív területeinek megismerési lehetőségei az iskolában: 1) Énkép, szociális kép, önértékelés, kontrollhely. 2) Motiváció és érzelmek (a szorongás típusai, flow, diszkrét emóciók). 3) Érzelmi intelligencia, empátia. Stressz – és konfliktuskezelés. A tanuló társas helyzetének felmérése, a közösség értékrendjének vizsgálata. Az érdeklődés és jövőkép megismerésének eszközei. A család megismerésének lehetőségei.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban.</i> A számonkérésként a hallgatók a szorgalmi időszakban két zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer meg lehet kísérelni kijavítani.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: DÁVID M. – ESTEFÁNNÉ VARGA M. – FARKAS ZS. – HÍDVÉGI M. – LUKÁCS I.: <i>Hatékony tanulómegismerési technikák</i> , Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2006.	

CATHY, A. M.: *A gyermekrajzok megértése*, Animula Kiadó, Budapest, 2003, ISBN: 963-9410-37-3.

TÓTH L.: *Pszichológiai módszerek a tanulók megismeréséhez – Szöveggyűjtemény*, Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2004, ISBN: 978-963-939-658-6.

További ajánlott irodalom:

MARGITICS F. – PAUWLIK ZS. – HARMATINÉ OLAJOS T.: Pedagógusjelöltek személyiségvizsgálata, in: SCHMERCZ I. (szerk.): *Tudásbázis és pedagógusképzés – Pedagógiai, pszichológiai és módszertani tanulmányok*, NYF PKK, Nyíregyháza, 2007, (37–44).

GÁL ZS. – NÓTIN Á. – HARMATINÉ OLAJOS T.: Az észlelt iskolai énhatékonyság és a perfekcionizmus közti összefüggés vizsgálata a serdülők önértékelésének függvényében, in: KONCZI. – SZOVA I. (szerk.): *XI. PhD. konferencia előadásai*, Professzorok az Európai Magyarországiért Egyesület, Budapest, 2015, (114–121), ISBN: 978-963-899-156-0.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri és érti a nevelés és tanítás összefüggéseit.

b) képességei

- Képes a szaktárgyában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a konfliktusok hatékony kezelésére.

c) attitűdje

- Az iskola világában tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására, különös tekintettel az etnikumokra és nemzetiségekre.
- Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) autonómiája és felelőssége

- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Végig gondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Olajos Tímea, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézet

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK420-OMAL Tantárgy neve: Iskolai tehetséggondozás Tantárgy neve angolul: Talent Development at School	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk, gyakorlati feladatok, megbeszélések, hallgatói beszámoló, esetismertetés, szakirodalom feldolgozása, önismereti feladatok.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása A kurzus célja a tehetségdiagnosztika és tehetségfejlesztés gyakorlatát megalapozó tudományos elméletek ismertetése, ehhez kapcsolódóan a tanári munkában alkalmazható pszichológiai vizsgáló módszerek megismerése és használatának elsajátítása. A főbb tehetségelméletek mellett bemutatásra kerülnek a tehetségazonosítás és a tehetséggondozás gyakorlati kérdései, valamint az intelligencia, a motiváció és a kreativitás iskolához köthető aspektusai. A tehetség kibontakozását támogató környezeti tényezők közül áttekintésre kerülnek az iskolai légkör, a szociokulturális kontextus és az interkulturális különbségek kérdései, valamint ezen tényezők interaktív és egymásra ható jellegzetességei.	
Számonkérési és értékelési rendszer: <i>Gyakorlati jegy az év végén:</i> A gyakorlati jegy a félév során nyújtott három tevékenység alapján kerül megítélésre. I) A hallgatók a tanév során egy általuk választott témából, megadott szakirodalmak alapján prezentációt készítenek, ezt bemutatják a hallgatótársaknak, a prezentációs dokumentumokat (ppt, vázlat, handout) pedig beadják az oktatónak (35%). II) A félév végén a hallgatóknak szemináriumi dolgozatot kell beadniuk a félév során tárgyalt témák tanórai alkalmazásának bemutatására. Ebben a munkában összesítve megjelenik az órán elsajátított elméleti és gyakorlati tudás iskolai, tanórai alkalmazásának képessége (50%). A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti. III) Az órákon való aktív jelenlét, a tevékenységekbe való aktív bevonódás a kurzus eredményességét és hatékonyságát nagymértékben növeli, így ennek mértéke is beszámításra kerül a végső érdemjegybe (15%).	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: BALOGH L.: <i>Iskolai tehetségfejlesztés</i> , Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2004.	

FODOR SZ.: A képességmérésen alapuló tehetségazonosítás kihívásai, *Tehetség*, 2018, 26(4), (3–6).

GYARMATHY É.: *A tehetség. Fogalma, összetevői, típusai, azonosítása*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012, ISBN: 978-963-463-850-6.

PÉTER-SZARKA SZ.: Pozitív pszichológia a tehetséggondozásban, *Magyar Pszichológiai Szemle*, 2015, 70(3/8), (633–647).

További ajánlott irodalom:

CSÍKSZENTMIHÁLYI M.: *Tehetséges gyerekek – Flow az iskolában*, Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2010, ISBN: 978-963-310-006-6.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

b) képességei

- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a szaktárgyak során fejlesztett kompetenciák más műveltségterületeken is fejlődést generáló szinergikus hatásainak tervezésére, kihasználására.
- Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, az egész életen át tartó tanulókkal kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.

d) autonómiája és felelőssége

- A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Fodor Szilvia, egyetemi adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézet

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK520-OMAL Tantárgy neve: Nevelésszociológia Tantárgy neve angolul: Sociology of Education	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgybesorolása: kötelezően választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 10 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgató megismerje a legfontosabb nevelésszociológiai elméleteket, az oktatás és a társadalom összefüggésrendszerét elemző strukturalista-funkcionalista, kritikai, konfliktus-elméleti, szimbolikus interakcionista és kapcsolathálózati strukturalista megközelítések kérdésfelvetését, elméleti megfontolásait és elemzési stratégiáit. Különbséget tudjon tenni a különböző elméletek alapfogalmai, törvényszerűségei között, előbb segítséggel, majd önállóan is ki tudja választani a kutatási kérdéseknek megfelelő elméleti paradigmákat. A hallgatók a nevelésszociológiai paradigmák, elméletek és fogalmi bázisuk azonosításán túl megtanulják, hogy egy jelenséget több elméleti paradigma szemszögéből is meg lehet vizsgálni.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített átlagának és a félévet lezáró kollokvium érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít. Amennyiben a zárthelyi dolgozatok átlaga 4,51 feletti, a hallgató megajánlott „jeles” (5) gyakorlati jegyet kaphat, így mentesülhet a szóbeli vizsga alól. A 4,0–4,5 közötti dolgozatátlagra a hallgató "jó" (4) megajánlott jegyet kap, amennyiben elfogadja, mentesül a szóbeli kollokvium alól. A 3,51–4,0 közötti dolgozat-átlaggal rendelkező hallgatók könnyített tételsor alapján felelhetnek a kollokviumon.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: BOURDIEU, P.: <i>A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése</i> , General Press Kiadó, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-643-073-3. KOZMA T.: <i>Bevezetés a nevelésszociológiába</i> , Tankönyvkiadó, Budapest, 2001, ISBN:963-19-1958-7. PUSZTAI G.: <i>A társadalmi tőke és az iskola – Kapcsolati erőforrások hatása az iskolai pályafutásra</i> , Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2009, ISBN: 978-963-287-009-0.	

VARGA A. (szerk.): *A nevelésszociológia alapjai*, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet – Wlisslocki Henrik Szakkollégium, Pécs, 2015, ISBN: 978-963-642-805-1.

További ajánlott irodalom:

PUSZTAI G.: Mire jó a társadalmi tőke elmélet a felsőoktatás kutatásban, in: KOZMA T. (szerk.): *Tanárképzés és oktatáskutatás*, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Debrecen, 2015, (467–484), ISBN: 78-615-5372-31-5.

PUSZTAI G.: Vallási szocializáció és hatásai, *Magyar Tudomány*, 2019, 180(5), (876–891).

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó pszichológiai, szociológiai és pedagógiai elméleteket, a szereppel kapcsolatos különböző elvárásokat.

b) képességei

- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait.
- A szakképzett tanár képes a különböző céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.

c) attitűdje

- A végzett tanár pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

d) autonómiája és felelőssége

- A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Pusztai Gabriella, egyetemi tanár, DSc, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK1000-OMA Tantárgy neve: Didaktika Tantárgy neve angolul: Didactics	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: előadás	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
1. Tanári szerepértelmezések, tanári feladatok és a tanár kapcsolatrendszere. A kezdő tanár problémái. Tanári kompetenciák a 21. század iskolájában. 2. A pedagógiai folyamatok értelmezése, a tanítás-tanulás helye az iskolai tevékenységrendszerben. A tanítási-tanulási folyamat kezdete, folyamattervezés és szervezés. 3. Általános tanulásszervezési feladatok, motiválás, aktivizálás, megerősítés, differenciálás. 4. Tanulásszervezési munkaformák: frontális, csoportos, egyéni munka (kooperatív technikák és a projektmódszer). 5. Módszerek, stratégiák a tanórai tevékenységek során. Az atipikus tanulási formák (elearning-formák, távoktatás) 6. A taneszközök. A taneszközök kiválasztásának szempontjai, alkalmazásnak feltételei a tanórákon. 7. A tartalom kérdésköre: tananyag-kiválasztási szempontok, értékrendszer és iskolai tananyag. A tartalom elrendezésének szempontjai: lineáris, koncentrikus, spirális tananyag, szimultán és szukcesszív tananyag-elrendezés. 8. A tantervek típusai, a tantervi szabályozás szintjei: központi tantervek (Nat, kerettantervek). A helyi tanterv jellemzői. 9. Tervezési szintek a tanítási-tanulási folyamatban (központi tantervek, helyi tanterv, tematikus egységek) Tantárgyi programok (tanmenet) készítése. A tematikus tervezés és a tanórák tervezése. 10. A tantervi követelményrendszer, követelménytaxonómiák és a pedagógiai értékelés alapjai. 11. A tanítás mint kommunikáció: a tanóra interakciós közege, tanári és tanulói kommunikáció, döntési szituációk a tanórán. A tantárgyak kommunikációs sajátosságai. 12. Reflektív habitus, a reflektív tanár a tanítási-tanulási folyamatban.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga a kurzus tananyagának elméleti tesztjével zárul. A teszt a Moodle-rendszeren keresztül zajló, közvetlen jelenléti online teszt. A felkészüléshez a szakirodalom, az órai tananyag, valamint gyakorlásra szolgáló tesztbank áll a hallgatók rendelkezésére. A vizsga időtartama 60 perc, az összpontszám 100. Az osztályozási skála ponthatárai a következők: 0-50 elégtelen (1), 51-62 elégséges (2), 63-79 közepes (3), 80-89 jó (4), 90-100 jeles (5).	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

Kötelező irodalom:

- BÁTHORY Z.: *Tanulók, iskolák – különbségek*, OKKER Kiadó, Budapest, 1997, ISBN: 963-7315-500.
- FALUS I. (szerk.): *A tanárrá válás folyamata*, Gondolat, Budapest, 2007, ISBN: 978-963-9610-97-2.
- GINNIS, P.: *Tanítási és tanulási receptkönyv – Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei*, Pécsi Direkt kft. – Alexandra, Pécs, 2007, ISBN: 978-963-369-938-6.
- KAGAN, S. – KAGAN, M.: *Kooperatív tanulás*, Önkonet, Budapest, 2010, ISBN: 978-963-866-2354.
- SZABÓ L. T.: *Bevezetés a tanári mesterségbe*, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2010, ISBN: 978-963-318-0273.

További ajánlott irodalom:

- CHRAPPÁN M.: Kompetencia a közoktatásban, *Educatio*, 2011, 20(4), (550–560).
- CHRAPPÁN M.: Tantervi szabályozás és intézményi implementáció, *Educatio*, 2014, 23(1) [Mérleg 2010-2014], (26–35).
- N. KOLLÁR K. – RAPOS N. (szerk.): *Tanár leszek – A társas, társadalmi viszonyok*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 978-963-284-689-7.
- OLLÉ J. – PAPP-DANKA A. – LÉVAI D. – TÓTH-MÓZER SZ. – VIRÁNYI A.: *Oktatásinformatikai módszerek – Tanítás és tanulás az információs társadalomban*, ELTE – Eötvös Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-312-157-3.
- SZIVÁK J.: *A reflektív gondolkodás fejlesztése*, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest, 2010.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, tantervfajtákat, tantervtípusokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információk forrását.
- Ismeri a tananyag kiválasztás és a rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az erről megfogalmazott tudományos eredményeket.
- Ismeri és érti a nevelés és tanítás összefüggéseit.
- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei nevelési céljainak érvényesítésére.

b) képességei

- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- A pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióna képes.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosodását, az önszabályozó tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá nyitott az egész életen át tartó tanulásra.
- Törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásműködtetésével kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Chrappán Magdolna főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):—

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK800-OMAL, BTTK900-OMAL Tantárgy neve: Pedagógiai folyamat [1, 2] Tantárgy neve angolul: Process of Education [1, 2]	Kreditértéke: 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak., gyak. és óraszám: 15, 15 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy, gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [1]: BTTK1000-OMAL Didaktika [2]: BTTK1000-OMAL Didaktika	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Pedagógiai folyamat [1]: A tantárgy célja, hogy gazdagítsa a tanárjelöltek gyakorlati tudását az iskolai folyamatokról, történésekről. A tanegység fő feladata az alapfogalmak tisztázása, a tantermi történések megfigyelése, értelmezése, a tapasztalatok együttes feldolgozása, az általános pedagógiai képességek fejlesztése. A hallgatók a gyakorlatokon tantermi helyzeteket figyelnek meg, illetve mikrotanításokat végeznek, ezeket elemző megbeszélés követi. Cél ez által a hallgatók pálya- és önismeretének elősegítése.	
Pedagógiai folyamat [2]: A tantárgy célja, hogy növelje a tanárjelöltek kompetenciáját az iskolában előforduló jellegzetes értékelési helyzetek megoldásában. Ennek megfelelően a kurzus középpontjában a tanulói teljesítmények értékelése áll.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
Pedagógiai folyamat [1]: A gyakorlati jegy három feladat matematikai átlagából alakul ki. A három feladat a következő: 1. A reflektált hospitálási napló készítése 2. Mikrotanítás 3. Írásbeli dolgozat készítése, választott cím alapján Az aláírásért két alkalommal hospitáláson is részt kell venni!	
Pedagógiai folyamat [2]: A gyakorlati jegy két feladat matematikai átlagából alakul ki. A feladatok a következők: 1. Oktatásban felhasználható tudásmérő feladatlap készítése javítókulccsal 2. Írásbeli dolgozat készítése, választott cím alapján	

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Pedagógiai folyamat [1]:

Kötelező és ajánlott irodalom:

FALUS I. (szerk.): *Didaktika*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003, ISBN: 963-195-296-7.

FALUS I. (szerk.): *A tanárrá válás folyamata*, Gondolat, Budapest, 2007, ISBN: 978-963-961-097-2.

SZABÓ L. T.: *Bevezetés a tanári mesterségbe*, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2010, ISBN: 978-963-318-027-3.

SZABÓ L. T. (szerk.): *Pedagógiai esetek*, Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok, Debrecen, 2011, ISBN: 978-963-473-502-1.

Pedagógiai folyamat [2]:

Kötelező és ajánlott irodalom:

BUDA A.: *Értékelési filozófiák és pedagógiai mérés*, Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok, Debrecen, 2011, ISBN: 978-963-473-542-7.

BUDA A.: Mire használhatók a szavazórendszerek? *Oktatás-Informatika*, 2012, 4(1-2).

CSAPÓ B.: Tudásszintmérő tesztek, in: FALUS I. (szerk.): *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000, (277–316), ISBN: 963-162-664-4.

HÜLBER L.: Technológiaalapú mérés-értékelés, *Új Katedra*, 2011, 4(7), (11–15).

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett tanárnak szakszerű tudása van az értékelés funkciójáról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, vizsgakövetelményeit.

b) képességei

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére.
- A szakképzett tanár képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.
- Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.

d) autonómiája és felelőssége

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Buda András, egyetemi adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK350-OMAL Tantárgy neve: IKT az oktatásban Tantárgy neve angolul: ICT in Education	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: BTTK1000-OMAL Didaktika	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a korszerű szemléltetés követelményeivel, a digitális taneszközök (pl. projektor, interaktív tábla) oktatási alkalmazásával. Megismerik a hallgatók az elektronikus napló szolgáltatásait, valamint az IKT eszközök lehetséges felhasználási módjait a kontakt és a blended learning képességekben.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
Az aláírás feltétele: Részvétel a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban előírtak szerint. Oktatásban használható program, oldal, applikáció bemutatása 5 percen. A gyakorlati jegyet két külön-külön teljesítendő és értékelt feladat osztályzatának átlaga adja. Interaktív táblás tananyag részlet készítés (2-3 feladat), és a választott szoftver ismeretének bemutatása. IKT eszközökkel támogatott óraterv készítése a megadott óraterv sablon felhasználásával.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező és ajánlott irodalom: BUDA A.: <i>IKT és oktatás – Együtt vagy egymás mellett?</i> Belveder Meridionale, Szeged, 2017, ISBN: 978-615-5372-68-1. NÓGRÁDI L. – SZALAI F.: <i>Interaktív táblák alkalmazása egyszerűen és profin</i> , Nógrádi PC-Suli, Győr, 2013, ISBN: 978-963-86949-5-9. KÁRPÁTI A. (szerk.): <i>Informatikai módszerek az oktatásban</i> , Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. OLLÉ J. – PAPP-DANKA A. – LÉVAI D. – TÓTH-MÓZER SZ. – VIRÁNYI A.: <i>Oktatásinformatikai módszerek – Tanítás és tanulás az információs társadalomban</i> , ELTE – Eötvös Kiadó, Budapest, 2013, ISBN: 978-963-312-157-3. PRIEVARA T.: <i>A 21. századi tanár</i> , Neteducatio Kft, Budapest, 2015, ISBN: 978-615-80328-0-3.	

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett tanár rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a hagyományos és az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat kritikusan elemezni, a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani (különös tekintettel az információ-kommunikációs technológiára).
- Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára.

c) attitűdje

- Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

d) autonómiája és felelőssége

- A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Buda András, egyetemi adjunktus, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):—

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK360-OMAL Tantárgy neve: A különleges bánásmód pedagógiája Tantárgy neve angolul: Special Needs Education	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 15 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 75 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.	
Előtanulmányi feltételek: BTTK900-OMAL - Pedagógiai folyamat [2]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során a hallgatók megismerkednek a gyógypedagógia alapfogalmaival, a gyógypedagógia rendszerében elkülönült fogyatékosági területekkel, megismerik a részképességszavar definícióját, legfontosabb ismérveit. A kurzus segít rávilágítani a társadalmi attitűd segítő vagy gátló jellegére. Felvázolja a sajátos nevelési szükségletű tanulók lehetőségeit az oktatási rendszerben a törvények, rendeletek tükrében, bemutatja az integrált, inkluzív nevelésben-oktatásban résztvevők kapcsolatrendszerét.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
6-8 oldalas esszé írása egy szabadon választott csoportba tartozó különleges bánásmódot igénylő tanuló integrációs tervének az elkészítéséről. A munka tervezési jellegű, ami kiterjed a tanuló egyéni szükségleteivel kapcsolatos információk feltérképezésére; az egyéni tanulási folyamat megtervezésének szempontjaira, az osztálytermi munka feltételeire és módszereire. Az esszében megjelennek az integráció és inklúzió strukturális vonatkozásai (törvényi, intézményi, osztálytermi és egyéni szakmai keretek), valamint az oktatás nevelés folyamat jellege. Az esszé tükrözi a megoldások lehetőségeinek sokszínűségét, a sikeres integráció feltételeit, a saját szerepvállalás attitűdjeit, érték dimenzióit. A feladat elkészítése hozzásegíti a hallgatót az ismeretek integrálásához, tanári szerepeinek tisztázásához. Képesé válik a folyamatban tudatos döntéshozatalra, valamint a fejlesztésben való aktív együttműködésekre, saját hatékonyságának monitorozására.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: ILLYÉS S. (szerk.): <i>Gyógypedagógiai alapismeretek</i> , BGGYTF, Budapest, 2000, ISBN: 963-7155-28-7. HEACOX, D.: <i>Differenciálás a tanításban, tanulásban – Kézikönyv a 3–12. évfolyam számára</i> , Szabad Iskolákért Alapítvány, Budapest, 2006, ISBN: 963-0614-57-x.	

- FÖLDINÉ KO CZOR T. et al.: *Adaptációs kézikönyv: Gyakorlati útmutató integráló pedagógusoknak*, Sulinova, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2008, (13–169), ISBN: 978-963-682-622-2.
- TORDA Á. (szerk.): *Személynyek a tanulási zavarok köréből*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993, ISBN: 300-000-133-147-6.
- SALLAI É. (szerk.): *Társadalmi egyenlőtlenségek, a nem hagyományos családmodell, a szülői viselkedés és a gyermekek fejlődésének összefüggései*, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest, 2008, ISBN: 978-963-9795-14-3.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

c) attitűdje

- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Tisztelettel a tanulók személyiségét, képes mindenkiiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.

d) autonómiája és felelőssége

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Veressné dr. Gönczi Ibolya, egyetemi docens, PhD, dr. habil

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):—

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: BTTK550-OMA Tantárgy neve: A tanári pálya komplex kérdései Tantárgy neve angolul: Complex Problems of Teacher's Carrier	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: szerepjáték, tematikus prezentációk.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 25 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: BTTK900-OMALPedagógiai folyamat [2]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása A kurzus során a hallgatók megismerik az iskolarendszer szervezeti működését, oktatásirányítás folyamatát és intézményeit, a pedagógus helyét az iskolaszervezetben. Megismerkednek a pedagógusok, a tanulók, a szülők és egyéb szereplők kapcsolatrendszerének sajátosságaival, a pedagógus feladataival és szerepeivel. Felismerik a reflektivitás fontosságát a tanári pályán, a folyamatos önfejlődés szükségességét és lehetőségeit.	
Számonkérési és értékelési rendszer: <i>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga időtartama 60 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: GINNIS, P.: <i>Tanítási és tanulási receptkönyv – Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei</i> , Pécsi Direkt kft. – Alexandra, Pécs, 2007, ISBN: 978-963-369-938-6. KAGAN, S. – KAGAN, M.: <i>Kooperatív tanulás</i> , Önkonet, Budapest, 2010, ISBN: 978-963-866-2354. SZABÓ L. T.: <i>Bevezetés a tanári mesterségbe</i> , Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2010, ISBN: 978-963-318-0273.	
További ajánlott irodalom: PRIEVARA T.: <i>A 21. századi tanár</i> , Neteducatio Kft, Budapest, 2015, ISBN: 978-615-80328-0-3.	

N. KOLLÁR K. – RAPOS N. (szerk.): *Tanár leszek – A társas, társadalmi viszonyok*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2005, ISBN: 978-963-284-689-7.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.
- A végzett/szakképzett tanár alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, vizsgakövetelményeit.

b) képességei

- A végzett tanár ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Képes felismerni, értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszteni.
- Képes meghatározni saját szakmai szerepvállalását.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.

c) attitűdjei

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott arra, hogy a konfliktushelyzetek, problémák feltárása illetve megoldása érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon.

d) autonómiaja és felelőssége

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Szűcs Tímea, egyetemi tanársegéd, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: GR040-MAL Tantárgy neve: A cigányság hitvilága. Hiedelmek, népi vallásosság, vallásgyakorlat Tantárgy neve angolul: The Roma Beliefs. Beliefs, Folk Religiosity, Religious Practice	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 2.	
A tanóra típusa: ea. és gyak. és óraszám: 5 és 5 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok, részvétel cigánysághoz kapcsolódó eseményeken (cigánymissziós konferencia, kiállítás, könyvbemutató, megemlékezések) dokumentumfilmek, videofilmek megtekintése, személyes találkozás cigány/roma emberekkel (életutak megismerése), cigánymisszióban szolgáló lelkészekkel hitoktatókkal találkozás, szakmai beszélgetés.	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Beszámolók, reflexiók készítése, beadása minden terepgyakorlatról, tanulmányi kirándulásról, eseményen részvételről, házi dolgozat, kiselőadás készítése.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A magyarországi cigányság hitvilágának, vallásos gyakorlatának, hiedelmeinek megismerése nélkülözhetetlen a vallásanár nevelő-oktató munkájához. A nemekhez, életkorokhoz, életfordulókhoz (születés, keresztelés, konfirmálás, esküvő, halál, gyász) kapcsolódó íratlan szabályok – kortól, iskolázottságtól, hagyományörzéstől, szegregáltság mértékétől függően – ma is meghatározzák a cigányok életét; a babonákkal, a keresztyén hittel össze nem egyeztethető gyakorlatokkal szemben ezek ismerete nélkül nem tud felvilágosító, igaz hitre elvezető tanítást adni a pedagógus. A kurzus célja a hitviláguk, gyakorlatuk elméleti megismerése mellett a tanultak megtapasztalása a gyakorlatban is; találkozási, beszélgetve mindezekről cigány hívőkkel és közöttük szolgáló lelképásztorokkal. Mindezek hatására széleskörű ismeretekre tesznek szert a hallgatók, megértnek okozati összefüggéseket a cigányok vallásos viselkedésével kapcsolatban, érzékennyé és nyitottá válnak feléjük, a személyes érintkezés révén lényegesen oldódik esetlegesen meglévő idegenkedésük, szorongásuk a cigányokkal kapcsolatban. Megtanulnak újfajta kommunikációs csatornákat megnyitni és működtetni, módszertant, eszköztárat kapnak a cigány gyermekekkel való sikeres, eredményes együttműködéshez.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
Beszámolók, reflexiók készítése, beadása minden terepgyakorlatról, tanulmányi kirándulásról, eseményen részvételről, házi dolgozat, kiselőadás készítése.	

Zárthelyi dolgozatok a szorgalmi időszakban. A hallgatók a szorgalmi időszakban négy zárthelyi dolgozatot írnak. A zárthelyi dolgozatok időpontjának és a számon kért tananyag kijelölése a félév elején történik. A dolgozat írásának időtartama 45 perc. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős válaszokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az elégtelen zárthelyi dolgozatokat a félév során legfeljebb egyszer lehet kijavítani.

A félévi osztályzatot a zárthelyi dolgozatok összesített érdemjegyének átlaga adja. A zárthelyi dolgozatok átlagjegyébe minden megírt dolgozat osztályzata beleszámít.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

ARANY-MICHELS R.: *Egy hajdú-bihari község cigánységének temetési szokásai és annak lelkigondozói lehetőségei*, Romológiai Füzetek 1., Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen, 2017, ISBN: 978-963-8429-99-5.

ROSTÁS-FARKAS GY. – KARSAI E.: *A cigányok hiedelemvilága*, CKKE Kiadó, Pécs, 1990, ISBN: 96-304-05-41-5.

SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: The Church and the Gypsies, *STUDIA Debreceni Teológiai Tanulmányok*, 2018, 10(1-2), (76–84).

SZABÓNÉ KÁRMÁN J.: Szokás és hitvilág, in: PATKÁS R. – BAKAY P. (szerk.): *Kézikönyv a cigányok közti szolgálathoz, Cigánymissziós Módszertani Füzetek II.*, Cigány Módszertani és Kutató Központ, Békés, 2016, (53–59), ISBN: 978-615-80116-2-4.

Ajánlott irodalom:

D. SZABÓ D.: Cigánymisszió, in.: Romák a XXI. század Magyarországon, Roma People in Hungary in the 21st Century – *Multidiszciplináris Konferencia a Kölcsey Ferenc Protestáns Szakkollégium Szervezésében*, Budapest, 2001. márc. 24-25. Konferencia kötete, Ars Longa Alapítvány, Erdőkertes, 2001, (105–119), ISBN: 963-00-7964-X.

HADHÁZY A.: Falvak és cigányok egy lelkész szemével, *A falu*, 1995, 10(4), (75–77).

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Tisztában van a szaktárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Az iskola világában tudatosan törekszik az értékek sokféleségének elfogadására, nyitott mások véleményének, értékeinek megismerésére, tiszteletben tartására, különös tekintettel az etnikumokra és nemzetiségekre.
- Belátja, hogy a konfliktusok is a közösségi élethez tartozhatnak.

d) autonómiája és felelőssége

• Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.• Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.• Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Szabóné dr. Kármán Judit, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Romológia Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: A keresztyén nevelés módszertana

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Bodó Sára

Tantárgyai:

1) Szakmódszertan-A [1, 2] — az adott szakon

2) Szakmódszertan-K [1, 2] — az adott szakon

Tantárgy kódja: G048-L, G049-L Tantárgy neve: Szakmódszertan-K [1, 2] Tantárgy neve angolul: Methodology-K [1, 2]	Kreditértéke: 3, 3
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: ea., gyak. és óraszám: 10, 20 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: óravázlatok készítése	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): kollokvium, gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: Óravázlatok bemutatása	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 70 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [2]: G048-L Szakmódszertan-K [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szakmódszertani stúdiumok fontos szerepet töltenek be a tanárképzés folyamatában. Alapvető funkciójuk, hogy összekapcsolják a szakterület és a tanári felkészítés törekvéseit, eredményeit. Képzési céljaikban és tartalmukban egyaránt kötődnek a tanulmányozott szakhoz, tudomány- és műveltségterülethez, valamint a tanári mesterség elsajátítását megalapozó pszichológiai, pedagógiai tárgyakhoz. A szakmódszertan feladata az előzetes tanulmányokra épített szakmai vetület kidolgozása, a szaktárgyra jellemző módszerek bemutatása.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Szóbeli vizsga (kollokvium) a vizsgaidőszakban.</i> A vizsga egy, a félév elején megbeszéltek alapján történik. A hallgató a külön cédulákra kiírt tételekből egyet húz. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama kb. 15 perc. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a kihúzott tételről legalább elégséges szinten számot tud adni. Póttétel húzására van lehetőség, ebben az esetben az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A felkészülési idő a vizsgázót a póttétel esetén is megilleti. A hallgatónak a vizsgán bemutatja az előzetesen elkészített óravázlatokat, amelyekben igazolnia kell a módszertani eljárások tudatos használatát. A felelet osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített kritériumok alapján történik.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

Kötelező irodalom:

TAMMINEN, K. – VESA, L. – PYYSIÄINEN, M.: *Hogyan tanítsunk hittant? Vallásdidaktika*, Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest, 1998, ISBN: 963-04-9368-3.

NÉMETH D. – KASZÓ GY. (szerk.): *Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény*, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszéke, Budapest, 2001, ISBN: 963-8392-36-3.

NÉMETH D.: *Hit és nevelés*, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest, 2002, ISBN: 963-8392-53-3.

NÉMETH D.: *Vallásdidaktika – A hit- és erkölcstan tanítása az 5-12. osztályban*, Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2017, ISBN: 978-963-414-203-4.

További ajánlott irodalom:

BOROSS G.: *Bevezetés a valláspedagógiába*, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar, Budapest, 1996.

SCHWEITZER, F.: *Vallás és életút – Vallásos fejlődés és keresztyén nevelés gyermek - és ifjúkorban*, Kálvin Kiadó, Budapest, 1999, ISBN: 963-300-773-9.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri a vallásitanítás módszertanának elméletét, a tanítás-tanulás folyamatában megvalósítható munkamódszereket, eljárásokat.
- Ismeri a református hittankönyvek módszertani kultúráját.
- Ismeri a vallásitanítás munkamódszereinek hatását a tanulók személyiség-, és spirituális fejlődésére.

b) képességei

- Képes a vallásóra tudatos szervezésére.
- A módszertani eljárásokat képes változatosan alkalmazni a vallásitanítás keretei között.
- Képes egy-egy korcsoporthoz, foglalkozási feladathoz alkalmas módszertani eljárást kezdeményezni.
- A munkamódszereket képes elemezni, hatékonyságukat kritikusan szemlélni.

c) attitűdje

- Folyamatosan törekszik módszertani kultúrájának bővítésére.
- Érzékenyen követi az eljárások hatását a tanulók személyiség- és spirituális fejlődésére, fokozottan vigyáz a tanulók személyiségi jogainak védelmére, méltóságára, a csoport együttműködésének korrektségére.
- A beszélgetésekben, vitákban tudatosan törekszik az előítélet-mentességre, az értékek sokféleségének tiszteletben tartására, a hitoktatás etikai szabályainak betartására.

d) autonómiaja és felelőssége

- Önállóan végzi munkáját, felelősséget vállal a módszertani eljárások alkalmazásáért.
- A gyerekek és fiatalok között végzett szakmai tevékenységét kritikusan szemléli, igényli és elfogadja a környezetéből érkező visszajelzéseket.
- Emberi magatartásában (saját hitvilágának, spirituális szemléletének a bemutatásában) hiteles példát mutat.
- Folyamatosan képezi önmagát, részt vesz szakmai továbbképzéseken.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Bodó Sára, egyetemi docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k):

Horsai Ede, óraadó, —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: Felkészítés a nevelői munka gyakorlatára

Kredittartománya: 12 kredit

Felelőse: Dr. Hodossi Sándor

Tantárgyai:

- 1) Kollégiumi nevelés és lelkipozás [1, 2] — az adott szakon
- 2) Gyermekvédelem — az adott szakon
- 3) Valláspedagógia — az adott szakon
- 4) Valláspedagógia és -lélektan

Tantárgy kódja: G027-L, G028-L Tantárgy neve: Kollégiumi nevelés és lelkipozás [1, 2] Tantárgy neve angolul: Theoretical Perspectives of Boarding School Education and Spiritual Counselling [1, 2]	Kreditértéke: 2, 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: szakmai törzsanyag 2.	
A tanóra típusa: gyak., gyak. és óraszám: 10,10 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy, gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: —	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: elméleti gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 50 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1., 2.	
Előtanulmányi feltételek: [2]: G027-L Kollégiumi nevelés és lelkipozás [1]	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Bevezetni a hallgatókat a nevelőtanári tevékenység fő feladatköreibe. Elméleti és gyakorlati szinten megismerkedni a középiskolás korú fiatalok életproblémáival, kérdésfelvetési módjaival és megoldási kísérleteivel. Az első félév anyaga a kollégiumi nevelés történetével, a második félévé a szabályozás jogi hátterével, a kollégiumi nevelés tevékenységrendszerével foglalkozik.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
<i>Gyakorlati jegy.</i> A gyakorlati jegyet a félév során írt zárthelyi dolgozattal, valamint az egyes választott részterületekről szóló előadásokkal, prezentációkkal szerzik meg a hallgatók. Emellett az aktív órai munka is befolyásolja az értékelést. A dolgozat megírására 60 perc áll a hallgatók rendelkezésére. A kitöltendő feladatsor rövidebb és hosszabb, kifejtős választokat igénylő kérdésekből áll, így az adott feladatok eltérő pontértéket érhetnek. A dolgozat osztályozása a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. § (7) bekezdésében rögzített százalékos kulcsok alapján történik. Az adott félév tananyagát az aktuális tárgytematika rögzíti.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom:	

MIKONYA GY.: *Az európai egyetemek története 1230-1700*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2014, ISBN: 978-963-284-507-4.

HODOSSI S.: Illúziók és realitások a magyarországi középfokú internátusi nevelésben, *Mediárium*, 2014, 8(1-2), (23–37).

BENEDEK I.: *Kollégiumi neveléstan*, Országos Közoktatási Intézet, Budapest, 1997, ISBN: 963-7315-41-1.

További ajánlott irodalom:

SIMON I.: *A kollégiumi nevelőtanár*, ELTE BTK, Budapest, 1993.

VIKÁR GY.: *Az ifjúság válságai*, Animula, Budapest, 2007 (cop. 1999), ISBN: 963-408-131-2.

RUDAS J.: *Delfi örökösei*, Gondolat – Kairosz, Budapest – Szentendre, 1997 (cop. 1990), ISBN: 963-85724-8-5.

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei nevelési céljainak érvényesítésére.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.

b) képességei

- A végzett/szakképzett tanár képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.

c) attitűdje

- A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A végzett tanár fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosodását, az önszabályozó tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá nyitott az egész életen át tartó tanulásra.

d) autonómiája és felelőssége

- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék

Tantárgyleírás

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

Tantárgy kódja: A050-L Tantárgy neve: Portfólió Tantárgy neve angolul: Portfolio	Kreditértéke: 2
A tantárgy oktatásának nyelve: magyar	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy mintatantervi besorolása: tanári felkészítés ismeretkörei	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 0 az adott félévben Az ismeretátadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: —	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: portfólió	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellege: gyakorlati gyakorlati jellegének mértéke („képzési karaktere”): 90 kredit%	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: —	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A portfólió lényegét tekintve olyan dokumentumok gyűjteménye, amelyek megvilágítják valakinek egy területen szerzett tudását, fejlődését. Mivel a pályán lévő pedagógusok minősítési folyamatában használnak portfóliót, ezért fontos, hogy a leendő pedagógusok már a tanulmányaik során megismerkedjenek a portfólió készítés folyamatával. A tanárképzésben a portfólió alkalmazása azt a célt szolgálja, hogy a tanárjelöltnek módja legyen arra, hogy bemutassa szakmai fejlődését, tanári kompetenciáinak (ki)alakulását. A portfólió ennek eszköze oly módon, hogy a jelölt benne gyűjti össze a tanulásának, fejlődésének menetét bemutató dokumentumokat. Ennek érdekében a dokumentumok gyűjtése folyamatosan történik a képzés első félévétől kezdve. Lehetséges produktumok: csoportprofil; valamilyen tanulási-tanítási egység/téma terve; tanítási órák/foglalkozások terve; reflexió; értékelés; hospitálási napló; esetleírás (egy pedagógiai probléma megoldásának leírása, dokumentálása reflexióval); saját fejlesztésű tananyag (pl.: IKT-tananyag, feladatlap stb.); projektterv és megvalósításának dokumentumai, értékelése; szociometria; fejlesztési terv; a hallgató által (is) szervezett szakmai, iskolai rendezvény illetve közösségi program (pl. háziverseny, témanap, ünnepség, kirándulás) rövid leírása; dokumentálása, az esemény szervezésében betöltött szerep bemutatása; Szakmai publikációk, írások, kutatásban való részvétel stb. bemutatása, értékelése; az intézményben folyó innovációban, pályázatok készítésében, lebonyolításában történő részvétel bemutatása stb. de minden beadható, amit a hallgató készített a képzés ideje alatt.	
Számonkérési és értékelési rendszer:	
A portfólió értékelésekor az értékelők megvizsgálják a fájlok tartalmát, a feltöltés dátumát és a következő szempontok szerint értékelnek 1-5 skálán (1 = nem jellemző; 5 = teljes mértékben jellemző) • A portfólió rendezett, jól áttekinthető. • A helyesírás, fogalomhasználat pontos, következetes. • A választott fájlok jól kapcsolódnak az adott kompetenciaterülethez. • A tanulókkal, tanárkollégákkal, szülőkkel való kommunikáció szakszerű és hiteles.	

- Módszertani változatosság, tudatosság jellemzi a hallgató munkáját.
- Jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes saját munkáját ezek figyelembevételével megtervezni.
- Célszerűen használja a digitális eszközöket, lehetőségeket.
- Együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmaz mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a tanórán kívül.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Reálisan és szakszerűen elemzi, értékeli saját gyakorlatát és szakmai önfejlesztésének irányait.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom: —

További ajánlott irodalom: —

Azoknak a **KKK-ban előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- A végzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, tantervfajtákat, tantervtípusokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- A végzett tanár rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel.

b) képességei

- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a végzettségének megfelelő korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.

c) attitűdje

- Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- A végzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásiirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

- A végzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

Tantárgy/Ismeretkör felelőse:

Dr. Chrappán Magdolna, főiskolai docens, PhD

A tantárgy/ismeretkör jelen tantárgyának oktatásába bevont oktató(k): —

A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék

Tantárgyleírás

Intézményen kívüli szakmai gyakorlat

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

A szakmai gyakorlat kódja: G007 A szakmai gyakorlat neve: Csoportos nevelői gyakorlat neve angolul: Boarding school Observation in Groups	Kreditértéke: 2
A szakmai gyakorlat oktatásának nyelve: magyar	
A szakmai gyakorlat időtartama részidejű képzésben: 20 óra	
A szakmai gyakorlat jellege: összefüggő	
A szakmai gyakorlat tantervi helye (<i>hányadik félév</i>): 1.	
Előtanulmányi feltételek: G048-L Szakmódszertan-K [1]	
A szakmai gyakorlat tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok A gyakorlat célja, hogy a hallgatók a nevelői folyamatok megfigyelése során szerezzenek tapasztalatokat, és kapjanak megerősítést a pedagógiai és pszichológiai ismeretek gyakorlati alkalmazásában. Komplex feladatokon keresztül ismerkedjenek meg a kollégium jelenségvilágával.	
A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei A kollégiumi gyakorlaton végzett tevékenységek megfigyelési szempontjait a hallgatók által megkapott munkanapló rögzíti. Ugyanez a dokumentum tartalmazza a kollégiumi/internátusi foglalkozások, tevékenységek látogatásainak igazolását is. A nevelőtanár minden egyes meglátogatott kollégiumi foglalkozást követően kézjegyével látja el, ezzel igazolja a gyakorlaton való részvételt. A gyakorlat értékelése a gyakorlatkísérő szemináriumon történik a hallgatók beszámolója alapján.	
A szakmai gyakorlólhely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött A nappali tagozatos hallgatók állandó gyakorlólhelye a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának Internátusa. A levelező tagozaton tanuló hallgatók lehetőséget kapnak arra, hogy amennyiben lakóhelyükön vagy annak közelében fogadja őket egy kollégium, akkor ott végezzék gyakorlatukat. Ennek feltétele, hogy megfelelő szakmai végzettség birtokában levő nevelő legyen a gyakorlat vezetője. Ezekkel az intézményekkel az egyetem eseti szerződéseket köt.	
A szakmai gyakorlat szervezettsége, „külső” gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése Az egyetemen egy udvarban működő internátus vezetőjével és munkatársaival folyamatos szakmai kapcsolatban vagyunk. A hallgatók tevékenységével kapcsolatban az informális, személyes egyeztetések a leggyakoribbak. A gyakorlatukat nem Debrecenben töltő levelezős hallgatók megfelelő instrukciókkal érkeznek a gyakorlat helyszínére, de a teológiai intézet és a fogadó intézmény közti megállapodások rögzítik mindkét fél gyakorlattal kapcsolatos feladatait. Felmerülő kérdések esetén a gyakorlatvezető mentor bármikor kapcsolatba léphet a tárgy felelőseivel.	
Intézményi felelős: Dr. Hodossi Sándor, főiskolai docens, PhD	
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék	

Tantárgyleírás

Intézményen kívüli szakmai gyakorlat

Az ismeretkör neve: egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak

A szakmai gyakorlat kódja: G025-L A szakmai gyakorlat neve: Összefüggő egyéni középiskolai gyakorlat neve angolul: Supervised Teaching Practice	Kreditértéke: 20
A szakmai gyakorlat oktatásának nyelve: magyar	
A szakmai gyakorlat időtartama részidejű képzésben: 60 óra	
A szakmai gyakorlat jellege: összefüggő	
A szakmai gyakorlat tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek: G049-L Szak módszertan-K [2]	
A szakmai gyakorlat tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok	
A Debreceni Egyetem tanárképzési szabályzata értelmében a tanárjelölt hallgatók képzésének zárószakaszát a vezető-, mentortanárok irányítása mellett megvalósuló tanítási-, pedagógia gyakorlat jelenti. A gyakorlat alapvető célja, hogy betekintést nyújtson az iskolai munka sokszínűségébe, teret biztosítson a jelölt számára olyan széles skálájú pedagógiai tevékenységre, amely során felkészül az önálló tanári munkára, a 12 éven felüli korosztály oktatására, nevelésére. A gyakorlat összes óraszámja: 180. Ennek megoszlása: • tanítás: 22-55 tanóra • felkészülés: 22-55 óra • iskolai képzési dokumentumok, értékelési rendszer tanulmányozása: 5-10 óra • iskolai alaptevékenység: (hospitálás, anyaggyűjtés, tanításon kívüli tevékenység) 40 óra • ifjúságvédelem, mentálhigiéné, konfliktuskezeléssel kapcsolatos tevékenység: 20-30 óra • tehetséggondozás, felzárkóztatási alkalmak: 10-20 óra • szülők-tanárok találkozása, diákönkormányzat, iskolai ünnepek: 10-20 óra • szabadidős tevékenységek (színház-, mozi-, múzeumlátogatás, felügyelet): 5-10 óra • külső intézmények megismerése: (pl. pedagógiai intézet, nevelőszülői hálózat, drogambulancia) 10-20 óra A gyakorlólóhelyen teljesítendő feladatok ütemezését a jelölt egyéni programjában kell megtervezni. A hallgatók a gyakorlóról munka és hospitálási naplót vezetnek és adnak be.	
A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei	
Az összefüggő egyéni középiskolai gyakorlat vizsgatánítással zárul.	
A szakmai gyakorlólóhely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött	
A gyakorlólóhelyek kiválasztását a DRHE Teológiai Intézete koordinálja.	
A szakmai gyakorlat szervezettsége, „külső” gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése	
Az összefüggő egyéni középiskolai gyakorlatot a Teológiai Intézet szervezi, felkéri a gyakorlatvezetőket, biztosítja a munkanaplókat.	
Intézményi felelős: Dr. Bodó Sára, egyetemi docens, PhD	
A tantárgy oktatásáért felelős tanszék: Gyakorlati Teológiai Tanszék	